

Svartbjörnsbyns skola

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleklass, grundskola F-6 och Fritidshem

Kalenderår: 2025

Bodens kommun

Grunduppgifter

Planen gäller

Kalenderår 2025

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, fritidshem, grundskola åk 1-6.

Ansvariga för planen

Rektor Karin Öberg

Vår vision

På vår skola ska alla känna sig trygga och bli accepterade för den de är. Alla former av trakasserier, diskriminering och kränkningar är otillåtna.

Grundsyn

Svartbjörnsbyns skolas grundsyn sammanfattas enligt följande:

- Alla elever och vuxna ska trivas och vara trygga på skolan.
- Alla elever och vuxna möts med respekt och respekterar varandra.
- Alla människor har lika värde.

Till dig som elev

Vår vision är att du ska känna dig trygg på skolan, varje dag. Du ska också känna samhörighet med andra elever och vuxna på vår skola. Detta sker till exempel genom friluftsdagar samt andra skolgemensamma aktiviteter där vi tillsammans lägger grund för ett gott klimat.

Om du känner otrygghet och inte trivs i skolan, vill vi att du tar kontakt med någon vuxen i skolan. Självklart ska du också berätta för en vuxen där hemma om din situation.

Om du ser att någon annan är utsatt för trakasserier eller andra kränkande handlingar kan du hjälpa till genom att berätta för en vuxen på skolan. Alla hjälper till med att skapa en bra skolmiljö, men de vuxna har självklart ansvaret.

Du ska bidra till en god arbetsmiljö och kamratskap. Du ska respektera andra och visa hänsyn. Det är också viktigt att du funderar över hur du uppträder och hur andra kan tänkas uppfatta det. Om du ser att någon är ensam kan du bjuda med dem i leken eller säga till någon vuxen så att ingen behöver känna sig ensam.

Till dig som vårdnadshavare

Om ditt barn är utsatt eller att du misstänker att ditt barn är utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling bör du kontakta ansvarig pedagog eller skolans rektor. Viktigt är att lyssna och prata med ditt barn om den rådande situationen. Samma tillvägagångssätt önskar vi även om ditt barn berättar om att något annat barn är utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling.

Om ditt barn utsätter andra eller om du misstänker att ditt barn utsätter andra för trakasserier eller annan kränkande behandling ska du som förälder genast reda ut situationen med ditt barn. Ditt barn måste omgående få klart för sig att du ser mycket allvarligt på det och att du inte på något sätt accepterar ett sådant beteende.

Ditt ansvar som förälder är att tydligt ta avstånd från trakasserier och kränkande behandling och tillsammans med skolan skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns utveckling och lärande. Det är viktigt att du pratar med ditt barn, lyssnar, påverkar, tillrättavisar och tar kontakt med skolan om det kan förhindra trakasserier och annan kränkning.

Mål med arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skolans mål är att både vuxna och elever ska känna trygghet och trivsel varje dag i skolan.

Vi ska lösa konflikter tillsammans, använda ett vårdat språk, visa hänsyn, respekt och lyssna på varandra.

Som elev ska du alltid känna att du har en vuxen att gå till och att du blir lyssnad på. Som elev ska du kunna vända dig till en vuxen när du eller en kamrat blir utsatt för någon form av kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

Vår plan, samt vårt dagliga arbete ska visa att vi tar avstånd från alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering genom att prata om och markera vad som är acceptabelt beteende/uppförande.

Ansvarsfördelning

Svartbjörnsbyns skolas trygghetsteam består av lärare, fritidspedagog, trygghetspedagog samt kvalitetsutvecklare. All personal på skolan känner och tar ansvar för alla elever inom verksamheten. Alla vuxna och elever som vistas på enheten är ansvariga för att värdegrund, ordningsregler och plan mot diskriminering och kränkande behandling åtföljs. Det yttersta ansvaret för trygghetsarbetet ligger på skolans rektor. Rektor ska alltid delges information om en elev eller elevens vårdnadshavare upplever att eleven är kränkt.

Rektorns ansvar

- Rektor ansvarar för att planen upprättas, följs upp och utvärderas varje år.
- Rektor ansvarar för att anmäla till huvudmannen om denne får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Rektor ansvarar för att en utredning genomförs och tar beslut om åtgärdsprogram ska upprättas.
- Rektorn ska stödja sina medarbetare i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet.
- Medarbetarna ska få möjligheter att fortbildas inom området.

Medarbetarens ansvar

- Medarbetaren ska ständigt arbeta utifrån planen. Den ska följas upp, utvärderas och revideras.

- Medarbetaren har ett ansvar att reagera och kraftfullt agera mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Medarbetaren ska i sin planering och genomförandet av undervisningen ta med främjande åtgärder för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Medarbetaren ska säkerställa att alla elever och nya elever känner till innehållet i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Medarbetaren ska ifrågasätta och reflektera över sina egna normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och annat arbete i skolan.
- Medarbetaren ska ansvara för att skaffa sig kunskap om elevens skolsituation. Detta sker genom observationer och samtal med föräldrar.
- Medarbetaren ansvarar för att, om denne fått kännedom om att någon elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäla det till sin rektor.
- Åtgärder ska dokumenteras, följas upp och utvärderas.

Trygghetsteamets ansvar

- I de fall utredningen blir omfattande och situationen inte förbättrats efter ett uppföljningsmöte kopplas trygghetsteamet in och följer upp tills ärendet kan avslutas.

Delaktighet och inflytande

Elevernas delaktighet

Elevernas inflytande sker i klassrumsverksamheten, men också genom att vara informerade om innehållet i planen samt i utvärderingen av densamma. Vi gör det möjligt genom kartläggning, klassråd, elevråd och utvecklingssamtal. (Skollagen 4 kap 9 och 12 §)

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare ska ges möjlighet att vara delaktiga i innehållet i planen. Vi gör det möjligt genom föräldraenkäter, utvecklingssamtal och föräldramöten. (Skollagen 4 kap 9 och 12 §)

Personalens delaktighet

Personalgruppen har diskuterat igenom planens innehåll utifrån trygghetsgruppens förslag. Personalen genomför skolans kartläggning, elevenkät, trivselkollen på höstterminen. I klasserna utförs även undersökningen "Otrygga platser".

Förankring av planen

Planen ska vara känd för elever, vårdnadshavare och personal på Svartbjörnsbyns skola och följas av alla som vistas på enheten.

Elever

Planen mot diskriminering och kränkande behandling görs känd för elever genom att lärare informerar om den vid varje terminsstart, samt att alla nya elever informeras fortlöpande.

Vårdnadshavare

Klasslärare ansvarar för information till vårdnadshavare genom omnämning i veckobrev samt på läsårets första föräldramöte.

Personal

Rektor ansvarar för information om och uppföljning av planen mot diskriminering och kränkande behandling. Detta sker vid personalkonferenser och andra gemensamma forum.

Tillgänglighet

Planen finns tillgänglig digitalt samt upptryckt i pappersversion i skolans samtliga klassrum och fritidsavdelningar. Planen publiceras även på skolans hemsida.

Styrdokument

”Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Ingen skall i skolan utsättas för diskriminering/ ... / Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.” (Lgr 22 Kap 1, Grundläggande värden)

”Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.” (Lgr 22 Kap 1, Grundläggande värden)

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när det i skolan sker en, på osakliga grunder, sämre behandling av en elev än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder. En elev kan bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder mm. Diskrimineringen kan vara direkt och indirekt. (Diskrimineringslagen, 2016:828, 3 kap 1 §) Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier

Upptärande som kränker en människas värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder mm.

Kränkande behandling

Upptärande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Exempel på trakasserier och kränkande behandling är:

- slag och knuffar (fysiska),
- hot, svordomar, öknamn (verbala),
- utfrysning, grimaser, alla går när man kommer (psykosociala),
- teckningar, lappar, sms, mms, fotografier och meddelanden på sociala medier (texter och bilder)

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättvisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande.

Diskrimineringsgrunder

- **Kön**
- **Etnisk tillhörighet** - När en människa tillhör en grupp människor som har samma etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- **Religion och annan trosuppfattning** - Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen.
- **Sexuell läggning** - Innebär att en människa är heterosexuell, bisexuell eller homosexuell.
- **Funktionshinder** - Varaktiga fysiska eller psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
- **Könsöverskridande identitet** - Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck att tillhöra ett annat kön.
- **Ålder**

Aktiva åtgärder

Vi arbetar förebyggande och främjande genom att ha ett fortlöpande arbete i fyra steg (kartlägga, analysera, åtgärda, utvärdera och följa upp) samt genom att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Kartläggning sker bl.a. genom observation, trygghet- och trivselenkät, Otrygga platser samt samtal. Resultat av elev- och föräldraenkäterna under vårterminen är också en del av kartläggningen.

Åk f-6:

En bit in på höstterminen genomför samtliga klasser i skolan en form av trygghetsvandring i och utanför skolans lokaler. Eleverna tittar på en karta tillsammans med en vuxen över hela skolans område och markerar var de känner sig trygga resp. otrygga. De kommenterar även sin kartläggning i text. Tillsammans med den vuxna för de en dialog om de olika områdena och hur de används under olika delar av dagen och dokumenterar elevernas känslor, åsikter och erfarenheter. Trivsel och trygghet är en stående punkt på utvecklingssamtalen i september och januari. Skolsköterskan har hälsosamtal i förskoleklass, skolår 2 och skolår 4, där det förs samtal om trygghet och trivsel. I skolår 4 får eleverna svara på frågor inför samtalet. Samtliga elever svarar på en elevenkät om trygghet och trivsel under höstterminen och vårterminen.

Fritidshemmet:

Eleverna är i samma lokaler och lärmiljöer som under skoldagen och omfattas därmed i trygghetsarbetet som görs under skoldagen. Samtliga elever svarar på en elevenkät om trygghet och trivsel under höstterminen och vårterminen.

Trygghetsteamet

Trygghetsteamet gör en översyn av skolans organisation och kartlägger om det finns områden där diskriminering kan förekomma/uppstå, kopplat till samtliga diskrimineringsgrunder.

Områden som berörs i kartläggningen

Trygghet och trivsel.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Genom att genomföra trygghetsvandringen, svara på enkäter samt i samtal.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Genom att genomföra trygghetsvandringen med eleverna, sammanställa och analysera resultatet och ges möjlighet att framföra sina tankar och erfarenheter på andra områden. Trygghetsteamet gör en genomlysning på organisationsnivå. All personal på skolan får utvärdera planen under höstterminen.

Analys

Resultat och analys

Resultatet av otrygga platser visar att det kan kännas otryggt för vissa av de yngsta eleverna att vistas kring hockeyrinken, bandy- och fotbollsplanen, hårda skott uppges som en orsak. Det är dock få elever som känner sig otrygga ute på skolgården. Rastvärdar är medvetna om de otrygga områdena och har fokus på dessa platser.

Omlädningsrummen nämns som en plats som elever kan kännas otrygg. De beskriver att det kan kännas läskigt när den rörelsestyrda belysningen släcks i omlädningsrummet.

Toaletterna är en annan otrygg plats enligt en del elever. Eleverna uppger känsla av stress, knackningar och att dörren ska öppnas utifrån. Samtal kring detta genomförs i klasserna.

En extra rastvärd är ute på de raster som har hög beläggning av elever. Trygghetspedagogens arbete är organiserat så att hen ska vara ute på de flesta rasterna. Mellanstadiets elever håller på prov turvis i rastaktiviteter några dagar/vecka på förmiddagsrasten.

Enkätresultatet om trygghet och trivsel visar att de flesta elever trivs och känner sig trygga i skolan. På frågan om elever anser att de eller någon annan blivit retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad på skolan visar enkätresultatet en ökning från föregående år. Det är en indikation på att ytterligare fokus på förebyggande arbete kring värdegrund är ett utvecklingsområde. Det förebyggande arbetet fortlöper så att alla elever ska få möjlighet att känna sig trygga och trivas i skolan.

Åtgärder

Främjande insatser

Namn

Motverka kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Vårt främjande arbetssätt ska vara långsiktigt och ska skapa goda och demokratiska relationer och lärmiljöer som i sig innebär att förekomst av kränkningar minskar.

På Svartbjörnsbyns skola har vi som mål att:

- alla ska känna sig trygga och trivas på skolan
- skapa en god fysisk och psykisk arbetsmiljö för både elever och personal i förskoleklass, fritidshem och skola

Uppföljning sker via elev- och föräldraenkät i april.

Insats

Metoder:

- Kontinuerlig kartläggning av elevers trivsel och inflytande samt förekomst av kränkande behandling sker genom enkäter och sociala samtal. Skolan använder sig av trivselenkät samt skolsköterskans hälsosamtal med enkät.
- Trygghet, arbetsmiljö och elevens inflytande i skolan tas upp på utvecklingssamtal.
- Vuxna är närvarande vid utevistelse.
- Återkommande samtal med barn/elever enskilt eller i grupp.
- Klassråd – elevråd genomförs kontinuerligt.
- Fortbildning för personal sker kontinuerligt genom kollegialt lärande.
- Observera tysta och tillbakadragna elever och ge dem utrymme. Alla har rätt att bli sedda och bekräftade.
- Samtal om hur sociala medier används och vilka konsekvenser det kan få.
- Främjande arbete kring verbala kränkningar. Nedsättande kommentarer, suckar, miner, fula ord eller liknande ska aldrig tillåtas. Lyfta ordens egentliga betydelse med eleverna. Tidigare föräldrakontakter. Lyfta språkbruk på ett föräldramöte.
- All personal i förskoleklass, fritidshem och skola reagerar och agerar om problem uppstår.
- Påminna elever om att alltid berätta för vuxna om någon utsätts för kränkningar.
- Trygghetspedagog som är ute med eleverna på de flesta raster samt har samtal/konfliktlösning vid behov.

Ansvarig

Lärare, fritidspedagoger och förskollärare

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Förebyggande åtgärder

Namn

Att skapa trygghet

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

- alla elever ska känna sig trygga och trivas i skolan.

Uppföljning görs under klassråd och genom den årligen återkommande enkät som genomförs som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet.

Åtgärd

Det förebyggande arbetet

Skolan arbetar förebyggande genom att:

- vid läsårets första veckor arbeta med samarbets- och trygghetsfrämjande övningar.
- ett fåtal tydliga regler tas fram vid läsårets start i samverkan med elever.
- vi arbetar vidare med det faddersystem som vi har startat upp där alla klasser har någon grupp som de samverkar med.
- för att skapa vikänsla ska vi ha återkommande aktiviteter där hela skolan möts och gör något tillsammans.
- mobiltelefoner använder vi inte under skoldagen.
- Trygghetspedagog som är ute med eleverna de flesta raster samt har samtal/konfliktlösning vid behov.

Motivera åtgärd

Elever som är trygga behöver inte hävda sig eller ge sig på andra. Gemensamma regler skapar trygghet då alla vet vad som gäller och vuxna kan på ett samstämmigt sätt bemöta elever på hela skolan.

Att ibland göra saker över åldersgränserna är ett viktigt arbete för ökad trygghet.

Fadderskapet medför att de äldre eleverna får en ansvarsroll och genom den kan växa och utgöra goda förebilder. De yngre eleverna får chans att lära känna de äldre och behöver på så vis inte känna oro för dem. Att ibland samlas alla på hela skolan är viktig för vi-känslan och tryggheten på skolan.

Elever utan mobiltelefoner blir mer socialt aktiva tillsammans och behöver inte känna oro för att bli fotograferad eller filmad och utlagd i sociala medier.

Trygghetspedagogen är ute de flesta rasterna och kan därmed skapa goda relationer med eleverna samt förebygga eller lösa de konflikter som uppstår.

Ansvarig

Klasslärare.

Datum när det ska vara klart

Reglerna ska beslutas i september, arbetet fortgår hela läsåret.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Vi använder enkäter för att utvärdera hur elever, vårdnadshavare och personal trivs med skolan. Vi genomför dessa varje läsår för att ha aktuell information om läget på skolan. Lärare ansvarar för analys och åtgärder på klassnivå, fritidspedagoger på fritids och rektor på skolnivå.

Utvärdering av plan mot diskriminering och kränkande behandling sker i trygghetsteamet, i klasserna, på elevrådet, bland personalen samt årligen i det systematiska kvalitetsarbetet. Resultatet ligger sedan till grund för upprättandet av nästkommande års plan.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Elever, personal och skolledning har varit delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Utvärderingen av fjolårets plan mot diskriminering och kränkande behandling visar att vi följer de rutiner och riktlinjer som finns i planen. Vi har en del kränkingsanmälningar på skolan, dock fungerar rutinerna kring detta bra. De anmälningar som gjorts till huvudmannen har följts upp på ett tillfredställande sätt. Trygghet och trivsel är ett prioriterat mål för skolan och detta arbetar vi med bland annat genom att ett aktivt och strukturerat trygghetsarbete, aktivt värdegrundsarbete, gruppstärkande övningar, fadderverksamhet och relationsbyggande.

Vi fortsätter att bedriva det förebyggande arbetet för att motverka kränkningar och mobbning, vilket är ett utvecklingsområde eftersom vi upplever att konflikter och incidenter ökat utifrån elevenkätens resultat. Vi har en trygghetspedagog som har en tydlig arbetsbeskrivning och tid att närvara samt samtala med eleverna, både inne och ute. Trygghetspedagogens arbete är även att samla in information om konflikter som uppstår i elevgrupperna, sammanställa dessa och ta med dem till vår trygghetsgrupp för analys. Trygghetsgruppen analyserar och hittar mönster i konflikter som sedan kan förebyggas enklare med trygghetspedagogens hjälp. På skolan har vi under tidigare läsår upprättat en konsekvenstrappa. Denna finns i två varianter, en för eleverna som är enkel att förstå och en för pedagogerna och vårdnadshavarna där arbetsgången beskrivs mer utförligt. Konsekvenstrappan är väl implementerad både hos eleverna och pedagogerna. Se bilaga 1.

Pedagogledda rastaktiviteter på förmiddagsrasten har detta år på prov ersatts av enklare elevledda rastaktiviteter med elever från mellanstadiet.

Målet med rastaktiviteterna är att:

- motverka utanförskap och förebygga mobbning och kränkande behandling.
- eleverna lär sig fler aktiviteter som de kan aktivera sig med under raster.
- hjälpa till att skapa sociala kontakter bland elever oavsett grupptillhörighet.

Observationer visar att det finns elever som gärna tyr sig till vuxna rastvärdar, både som sällskap men även för att delta i aktiviteter. Vuxna bidrar till trygghet och har tid att lyssna/prata när någon elev behöver det. Vi upplever att det är lugnare på de rasterna när det är fler vuxna på skolgården.

Årets plan ska utvärderas senast

2025-11-15

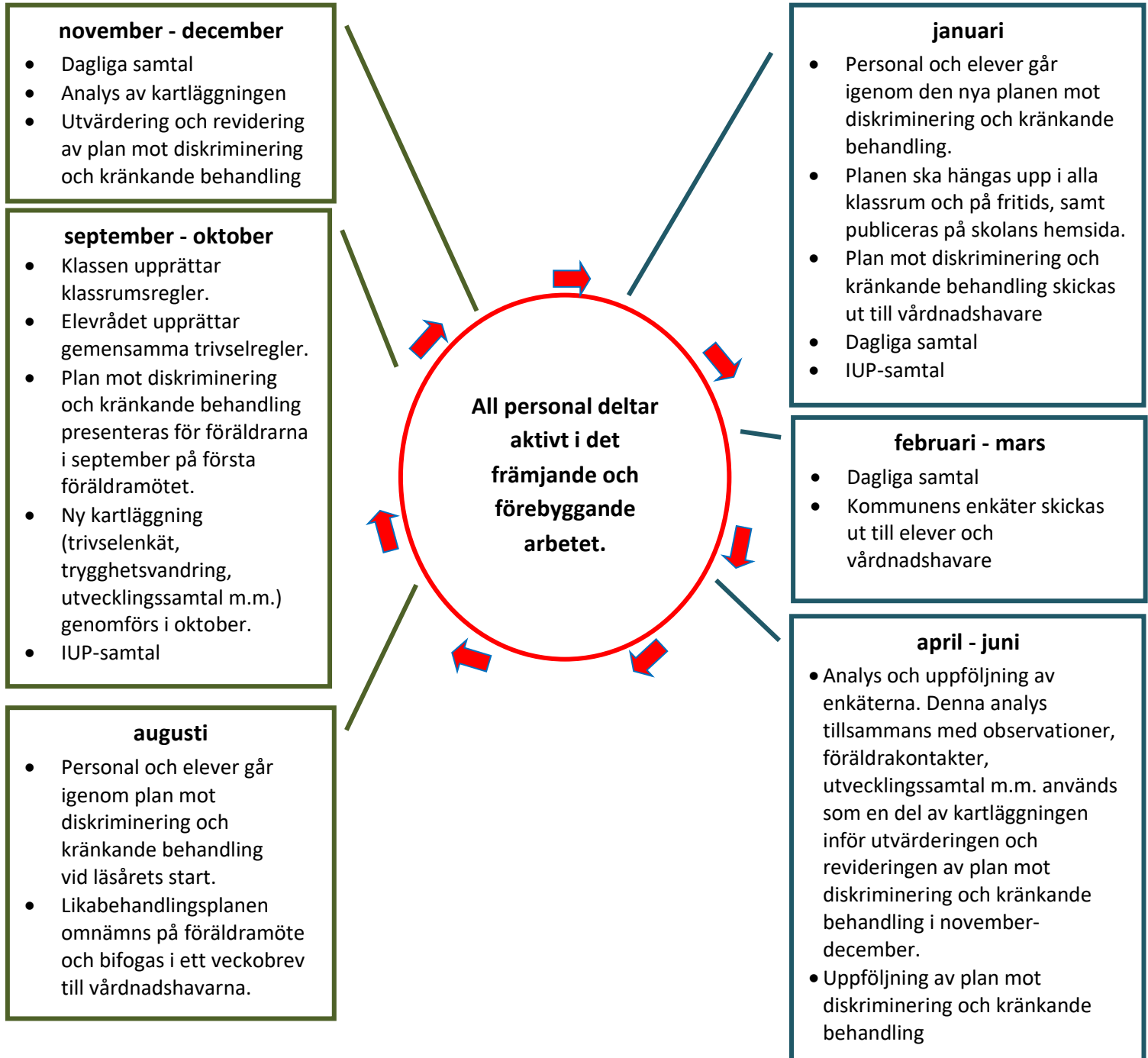
Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Elevrådet kommer att utvärdera planen i okt/nov och trygghetsgruppen reviderar planen under höstterminen. All personal får utvärdera planen under höstterminen.

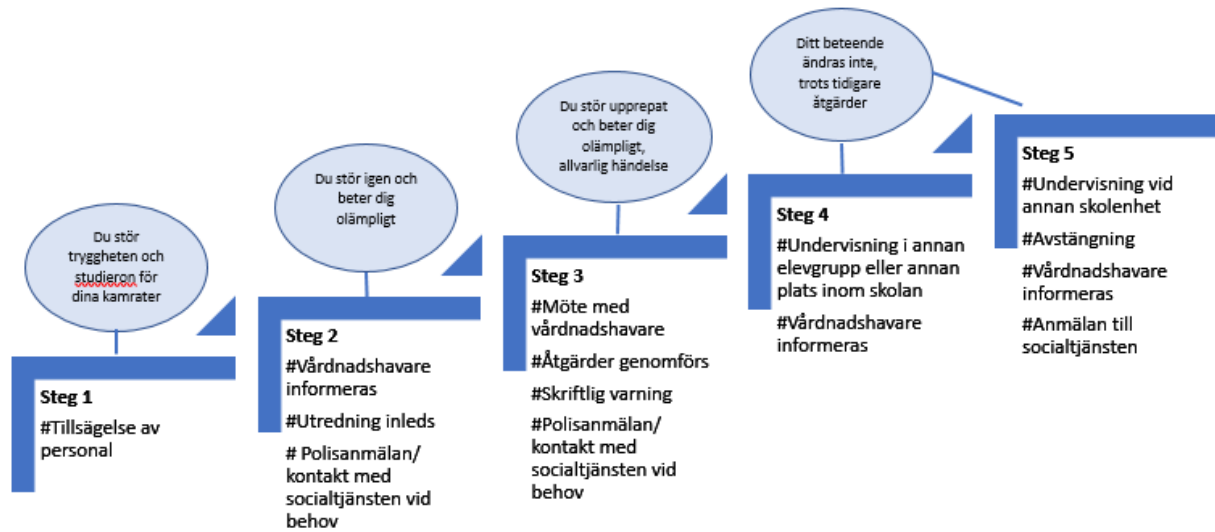
Ansvarig för att årets plan utvärderas

Karin Öberg, rektor

Översiktsbild över årets arbete med plan mot diskriminering och kränkande behandling

Bilaga 1

Svartbjörnsbyns skolas konsekvenstrappa vid brott mot skolans ordningsregler och/ eller likabehandlingsplan

Skolans regler gäller för all verksamhet inom skolans ram, oavsett om det är i klassrummet, på raster, i matsalen eller vid utflykter/skolresor/[idrottsdagar](#)/[studiebesök](#).

Vid nedskräpning/klotter gäller att var och en städar upp efter sig. Om skolan avsiktligt skadas av elev står vårdnadshavare för kostnader för de skador som orsakats. Vid händelse som är brottslig enligt Brottsbalken (1962:700) sker anmälan till polisen och vid behov görs anmälan till socialtjänsten